

G Quid significet ostium ex aduerso in arca factū. Et quæadmodū qui retro erant, priores facti sunt. Ca. VIII.

PVLCHRE autē addidit: Ostium ex aduerso facies.) Eam partē declarās corporis, per quā abos egerere consueuimus, vt quæ putamus ignobiliora esse corporis, his honore abūdatiore circūdaret. Quod multo gratius scriptura expressit, q̄ Socrates i libro Platonis dixisse legitur. Nā istud in Moyſi scriptis siue ipse Socrates, siue Plato, q̄ in Egipto fuit, potuerit vel legere, vel ab alijs percipere qui legerāt: decoro motus inuento, ostium sibi apertum putauit vt operatoris nostri consiliū predicaret, laudans, eo quod id potissimū decori conuenerit, vt ductus quos dāuel exitus cuniculorū nostrorū a tergo auerteret, ne in purgationibus ventris cōspectus noster offenderetur. At vero Apostolus, Quæ vidētur, inq̄t, mēbra corporis infirmiora, necessaria sunt: vno ac simpliciter verbo descriptiones philosophiæ supergressus: & quæ putamus ignobiliora esse mēbra corporis, his honorem abūdatiorem circūdamus: & quæ inhonestasunt nostra, honestatē abūdatiorem habent. Sobrietatis enim nostræ & tēperantiæ indicium præcipue illic cognoscitur. Heliuones enim aut distenduntur cruditate vsq̄ ad periculū, aut pleniꝝ soluuntur visceribus exanimis. Quod pulchre etiam ad Ecclesię mēbra Apostolus retulit. Quæ em̄ inhonestasunt nostra ac superflua, nisi luxuria, nisi lasciuia: Quibus si quis iuuentæ irretitus tēpore, cū ad maturiorem etatem processerit, veniat ad baptismum, renunciet superioribus, moresq̄ priores exuat, peccata deponat, cōsepeliat cū dño Iesu Christo, crucifigatur ei mūdus, & ipse mūdus: nōne is peccatorū remissione donatus, abūdatiorem honestatē, q̄ ille caetechumenus, cuius vita innocētior, habere æstimatur?

1. Cor. 12.

H Et vt Apostoli ipsius exēplo vtamur, Iudeus erat, persecutor erat: vocatus ad gratiā Christi, cepit esse Apostolus. Et quia plus ei dimissum est, plus cepit diligere, abūdatius cæteris apostolis laborare, vas electiois factus, doctor Gentium missus. Nonne etiā apostolorum ipsorū plurimis vberiorē & honestiorē consecutus est gloriā, qui ante & inhonestus & ingloriosus fuit, cum pequeretur Ecclesiā dei? Pauper iste debilis, in Ecclesia te redemit suis votis. Et vt maiora aperiamus mysteria, quid tam ignobile q̄ gentilis populus? Pauper, vtpote qui nulla haberet eloquia dei, debilis, & vtroq̄ pede claudus, qui nec in legem nec in Euangeliū credidisset: vocatus tamen credidit ei, baptizatus accepit gratiā. Itaq̄ quia plus ei dimissum est, plus diligit. Remāsit Iudeorū populus, licet vno pede claudus: quanq̄ & in ipsa lege claudicat. Itaq̄ ille qui gliosissimus habebatur, amisit oia, mirabile consiliariū, & prudentē architectū, & sapiētē auditore. Iste qui imobilis erat, adeptus oia, fidei titulo, trophæo martyrii, angelorum gloriatur consortio. Ergo Plato quod potuit, sermōnis nitorem adhibuit: Apostolus autē, qui habebat dei spiritum, reuelauit mysterium. Satis dictum est de ostio, quoniā qui retro erant, priores facti sunt.

Quid sit quod inferiora arcę bicamerata, & tricamerata esse debeant. Et quod deus p̄ arcę figurā voluerit nos edocere quæadmodū a diluuiō interperantiæ tuti essemus per remediū electionis iusti. Caput IX.

NVNC illud quæram⁹ quid sit quod ait dominus: Inferiora arcę bicamerata & tricamerata facies. Inferiora quidem dicēdo, aduertimus quod pulchre nos sentire voluerit inferiori loco æstimanda ciborū receptacula, hoc est ea viscera quæ acceptū conficiunt cibū. Corruptibilis em̄ esca est. Quod autem corruptibile, nō superioribus sed inferioribus comparandum: simul quia cibus deo dūm

fertur: cuius exigua portio viribus corporis alimonieq̄ proficit. Reliqua vero pars alio purganda deducitur, quia intestina sunt per quæ descendunt cibori superflua. Ita operator noster instituit, vt nō extenta a stomacho ad imū, sed sinuata sint ac reflexa, quo vsq̄ vitæ propagaretur. Nam si extederentur intestina hoīs que suscipiunt & deducūt cibū, statim sine vlla pertransiūctura: & necesse esset semper esurire nos, iugiter epulari: aut deficiente alimentorum substantiā, deficere illico. Nunc autē in illa intestinorū reflexione ac sinuatione bipartita ac tripartita adheret cibus, & descendendo paulatim vires ministrat, succum infundit corpori, tenet stabilitatē, differt edendi appetentiā: nec subita effusio, nec repentina euacuatio est, nec inexplibilis appetentiā est, nec instabilis epulandi libido. Primū ergo indigentiā est, & fames. Deinde ex his sequitur edendi sine intermissione cōtinuatio. Quid autem deformi⁹, q̄ semper ventri studere? Qui cum repletur, vacuandus est: cum vacuatur, replendus. Tertium quid superat, nisi mors inter ipsos abos epulasq̄ permixta? Quomodo enim poterat diutius vitam producere simul edentes & esurientes, bibentes sitientesq̄: & priusq̄ repleverunt, exinanientes omne quod sumperant, statimq̄ esurientes? Nunc autem, dum paulatim descendit esca, famem & crudelitatem naturalis temperat prouidentia. Primum enim in stomacho, quem pleniꝝ ventrem appellant luxuriorem, cibus conficitur: deinde coquitur in icore, atque eo digeritur vapore. Succus eius diuiditur certis viscerum portionibus, ex quo omne corpus valet. Quod satis iuniorum incrementa, senum testificatur perseuerantiā. Reliquum cibi in ventrem desinit, quem omnes ventrē appellamus sine adiectione. Pleniꝝ dicit ventrem inferiorem, ex quo simus necesse est (qui plenus iam corruptionis descēderat) egeratur per illud extransverso ostium. Hæc cum ita naturali institutione ad dei præceptionem composita videantur, tamen si non edendi a nobis agendiq̄ modus seruetur, tanquam exuberantibus passionibus generatur diluuium, & quedam totius labes corporis. Intēperantia enim accendit libidinem, ruditatem generat, corruptelam creat. Itaque aut duritia interna tenduntur & quatūtur doloribus, aut in cōfecto ciborum humore, & indigestiōis asperitate interior quidam intestinorum amictus raditur: quia velut chartæ speciem geminus eorum amictus asseritur. Vnus exterior, quem continuum aunt periti, vel qui curiosus scrutati sunt, a summo ad imum directus: Alius interior, tanquam lateribus attingitur: vnde aiunt non totum solui cum raditur. Nam si continuus esset interior, immedicabilis eius fissura foret, illic per moram adiunctionum, adhærere ciborum reliquias. Quæ si adiunctiones soluantur, transire semesos cibos, & potus defluos, hoc est hominis diluuium. Vnde mihi videtur per arcę huius figuram voluisse deum nos edocere quæadmodum ab hoc speciali tuti simus diluuiō. Corruptela enim diluuii causa est: ea vbi ereperit, aperiantur aquæ, ebulliant omnes fontes cupiditatum, vt toti corpus tanto & tam profundo vitiōrū fluuiō mergatur. Nihil est em̄ quod tam misere seruituti subiciat hominē, q̄ libido, atq̄ eiusmodi cupiditates quæ iugo quodam criminū graui depriment miseram conscientiam, vt se nequeat attollere, vtpote que libertatē innocentæ amiserit. Maximū ergo in hoc diluuiō est remedium, vt iustū preferas, etiā mandati celestis executor rem eligas. Quis est iustus in nobis, nisi mentis vigor, qui intra istam arcē includat oē animatiū genus quod est super terrā? Cohibe ergo & tu omnes irrationabiles passiones tuas, omnesq̄ sensus tuos menti subice, animiq̄ imperis assuesce. Et uolare foras non finas cupiditates tuas, exire in vulgus libidinem: & per rationabilē mentē poteris etiam irrationabilia tua: & immūda peccata ab omni periculo diluuii liberare.

M